

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χάραν ἡμῶν ὑπηρεσίαν καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἀριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Ἐσωτερικοῦ

Ἐτησίᾳ δρ. 12.—

Ἐξήμισιος » 6,50

Τριμήνιος » 3,50

Ἄι συνδρομαὶ ἀρχοῦνται τὴν 1ην ἑκάστου μηνός.

Ἐξωτερικοῦ

Ἐτησίᾳ φρ. 15.—

Ἐξήμισιος » 8.—

Τριμήνιος » 4,50

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ — ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ

Ἐσωτερικ. λεπ. 30. Ἐξωτερικ. λεπ. 35

Φύλλα προηγουμένων ἐτῶν, ἐπίσης λεπ. 30

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδος Ἐδριπιδίου ἀρ. 38, παρὰ τὸ Βαρθάνειον

Περίοδος Β'. — Τόμος 26ος

Ἐν Ἀθήναις, 9 Φεβρουαρίου 1919

Ἔτος 41ον. — Ἀριθ. 11

ΧΩΡΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΜΥΣΤΙΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ HECTOR MALOT

[Βραβευμένο ἀπὸ τὴν Γαλλ. Ἀκαδημίαν]

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'. (Συνέχεια)

Αὐτὸ κινοῦσε τὴν περιέργειά μου καὶ μ' ἔκανε νὰ συλλογίζουμαι πολλά. Ἄν μιὰ φορὰ ἦταν, ὅπως ἔλεγε, σὲ ψηλὸ σκαλὶ τῆς κοινωνικῆς σκάλας, γιατί τώρα νὰ βρισκεται τόσο χαμηλά; Ἐλεγε ἀκόμα πῶς κι' ἐγὼ ἂν ἤθελα, μπορούσα νὰ ναιβῶ, — ἐγὼ πού δὲν ἤμουν τίποτα, πού δὲν ἤξερα τίποτα, πού ἤμουν χωρὶς οἰκογένεια, πού δὲν εἶχα κενένα νὰ με βοηθήσῃ. Τότε λοιπὸν πῶς κατέβηκε αὐτός;

Ἀρῶ ἀφίσαμε πίσω μας τὰ βουνὰ τῆς Ὠβέρνης, φθάσαμε εἰς τὴν ξερὰ καμπίες τοῦ Κερτύ. Ἔτσι ὀνομάζονται κάτι μεγάλοι κάμποι, ἀκανόνιστα κυματιστοί, ὅπου δὲν βλέπεις παρὰ χωράφι ἀκαλλιέργητα κι' ἐδῶ κι' ἐκεῖ λίγα δενδράκια. Δὲν ὑπάρχει χώρα πῶς θλιβερὴ καὶ πῶς φτωχὴ. Κι' ἐκεῖνο πού μεγαλύνει ἀκόμα τὴν κακὴ ἐντύπωση τοῦ ταξιδιωτῆ, εἶναι πού δὲν ἔχει νερὸ σχεδὸν πουθενά. Οὔτε ποτάμια, οὔτε ποταμάκια, οὔτε βάλτοι. Κάπου-κάπου μόνο κοίτες χειμάρρων, στρωμένες μὲ χαλίκια μὰ ξερὲς. Γιατί τὰ βρόχινα νερά ἐδῶ χύνονται; σὲ καταβόθρες, χάνονται κάτω ἀπ' τὴ γῆ καὶ μόνο μακρύτερα ξαναθαί-

νουν, γιὰ νὰ σχηματίσουν ποτάμια ἢ πηγές.

Στὴ μέση τοῦ κατὰξερου αὐτοῦ κάμπου, βρίσκεται ἓνα μεγάλο χωριό, πού ὀνομάζεται Μπαστίντ-Μυρά. Ἐκεῖ περάσαμε τὴ νύχτα μας, 'ς ἓνα μεγάλο, παλιὸ χάνι.

Πρὶν πέσουμε νὰ κοιμηθῶμε, ὁ Βιτάλης μου εἶπε:

— Σ' αὐτὸ τὸ χωριό, κι' ἴσως 'ς αὐτὸ τὸ χάνι, γεννήθηκε ἓνας ἀνθρωπος, πού ἔβαλε νὰ σκοτωθοῦν χιλιάδες στρατιῶτες καὶ πού, ἐνῶ ἄρχισε τὴ ζωὴ του ὑπέρτης σὲ σταῦλο, τελείωσε πρίγκηπας καὶ βασιλεῆς. Μυρά ὀνομάζονταν. Τὸν ἔκαμαν Ἡρωα, τοῦ ἔστησαν ἀγάλμα κι' ἔδωσαν τὸν ὄνομά του σ' αὐτὸ τὸ χωριό. Τὸν ἐγνώρισαν καὶ πολλὲς φορὲς μίλησαν μαζί του.

Χωρὶς νὰ θέλω, μου ἔφυγε μιὰ διακοπὴ:

— Ὅταν ἦταν ὑπέρτης σὲ σταῦλο;

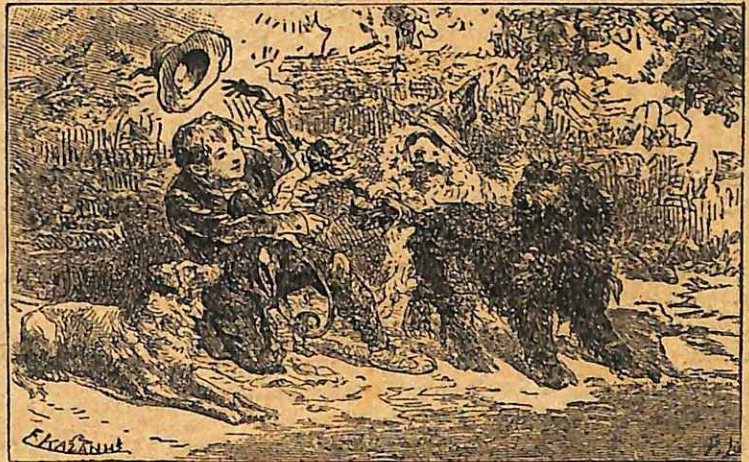
— Ὅχι, ἀποκρίθηκε γελῶντας ὁ Βιτάλης, ὅταν ἦταν βασιλεῆς. Εἶναι πρώτη φορὰ πού ἔρχουμαι στὸ Μπαστίντ-Μυρά. Στὴ Νάπολι τὸν ἐγνώρισα, στὸ παλάτι του, μὲ τὴν αὐλὴ του.

— Ἐγνώρισαν σεῖς ἓνα βασιλεῖ;

Ὁ κύριός μου ἔβαλε πάλι τὰ γέλια δυνατύτερα.

Καθόμαστε 'ς ἓνα πάγκο μπροστὰ στὸ σταῦλο, μὲ τὴ ράχη ἀκουμπισμένη εἰς τὸν τοῖχο, πού διατηροῦσε τὴ ζέση τῆς ἡμέρας. Σὲ μιὰ μεγάλη μωριά, πού μᾶς σκέπαζε μὲ τὸ φύλλωμά της, τζιτζικία τραγουδοῦσαν τὸ μονότονον ἄσμα τους. Μπροστὰ μας, ἐπάνω ἀπ'

τὶς σκεπὲς τῶν σπιτιῶν, τὸλόγεμο φεγγάρι πού μόλις εἶχε βγῆ, ἀνέβαινε σιγὰ εἰς τὸν οὐρανό. Ἡ βραδυὰ αὐτὴ ἦταν γιὰ μᾶς τόσο γλυκεῖα καὶ ἀναπαυτικὴ, ὅσο φλογερὴ καὶ κουραστικὴ στάθηκε ἡ ἡμέρα.

«Τέλος ἀνάκαζεν τὸν Κροδούλη...» (Σελ. 75, στ. α'.)

— Θέλεις νὰ κοιμηθῆς, μὲ ρώτησε ὁ Βιτάλης, ἢ μήπως προτιμᾷς νὰ σοῦ πῶ τὴν ἱστορία τοῦ Μυρά;

— Ὡ, τὴν ἱστορίαν!.. σᾶς παρακαλῶ!

Μοῦ τὴ διηγήθηκε διεξοδικὰ καὶ πολλὰς ὥρες μείναμε, καὶ στὸν πάγκο, ἐκεῖνος νὰ μοῦ λέη κι' ἐγὼ νὰ τὸν ἀκούω, μὲ τὰ μάτια καρφωμένα στὸ φεγγαροφωτιστὸ πρόσωπό του. Τί παράξενα πράγματα, ἀπίστευτα! Κι' ὅμως ἔγειναν, ἦταν ἀλήθεια, δὲν ἦταν παραμύθι...

Ὡς τότε, δὲν εἶχα τὴν παραμικρὴ ἰδέαν ἀπὸ ἱστορίαν. Ποῖος γὰρ μοῦ μιλοῦσε γι' αὐτή; Ἡ μάνα-Μπραμπερίνα; Δὲν θάξερε βέβαια οὔτε τί πρᾶγμα εἶναι! Στὸ Σιαβχὸν γεννήθηκε ἡ καίμενὴ κι' ἐκεῖ θὰ πέθαινε. Ὁ ροῦς της δὲν εἶχε πᾶν ποτὲ μακρύτερ' ἀπὸ τὰ μάτια της. Καὶ γιὰ τὰ μάτια της, ὁ κόσμος ὅλος ἦταν ὅση χώρα ἔκλειπε ὁ ὀρίζοντας, πού φαίνονταν ἀπ' τὴν κορφή τοῦ βουνοῦ μας, τῆς Ἀνδούζας.

Ὁ δάσκαλός μου ὅμως εἶχε ἰδῆ τέσσα πράγματα!

Μὰ τ' ἦταν λοιπὸν στὰ νειῖτα του αὐτοῦ ὁ ἄνθρωπος; καὶ πῶς κατάντησε ὅπως τὸν ἔβλεπα στὰ γεράματά του;

«Ἐπρεπε νὰ μαγειρεύουμε γιὰ νὰ τρῶμε...» (Σελ. 74, στ. β'.)

Πρέπει να ομολογήσετε, πώς το πρόβλημα αυτό ήταν ικανό να ξεσηκώσει μια παιδική φαντασία, ζωηρή, ζυπνημένη και περιέργη για θαυμάσια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Ο Γίγαντας με τα πανύψηλα παπούτσια

Ύστερ' από τις άγρονες, τις θλιβερές ξεροκαμπιές, ή μνήμη μου μου δείχνει μια κοιλάδα θροσερή παντού και πράσινη, — την κοιλάδα του Δορδόν, που την περάσαμε λίγο-λίγο, σιγά-σιγά, γιατί ο πλούτος της χώρας έκανε πλούσιους και τους κατοίκους της. Σε κάθε μας βήμα λοιπόν μπορούσαμε να δίνουμε παράσταση κι' οι δεκάρες έπεφταν βροχή στο δίσκο του Κάπη.

Ένα γεφύρι κρεμαστό, λές και το κρατούσε την καταχνιά κλωστής άράχνης, ύψωνεται άπάνω 'ς ένα μεγάλο ποταμό, που κυλάει σιγά τα κοιμισμένα νερά του. Είναι το γεφύρι του Κουμπλάκ κι' ο ποταμός λέγεται Δορδόν.

Μια πολιτεία καλή, χαλασμένη, με χαντάκια, με σπηλιές, με πύργους και μέσα από τους μισογκρεμισμένους τοίχους ενός μοναστηριού, δενδράκια όπου τραγουδούν τζιντζίκια, — να ο Άγιος Διμιτρίανος.

Μα δλ' αυτά είν' άμυδρά κι' ανακατωμένα στη μνήμη μου, ενώ σε λίγο παρουσιάζεται ένα θέαμα, που της εντυπώθηκε τότε τόσο ζωηρά, ώστε και σήμερα το ξανα βλέπω σα να ήταν ή ίδια ώρα.

Είχαμε κοιμηθ' 'ς ένα χωριό κι' είχαμε ξεκινήσει πάλι τα χαράματα.

Πολλήν ώρα περπατούσαμε 'ς ένα δρόμο γεμάτο σκόνη, όταν άξαφνα τα μάτια μας, που δεν έβλεπαν ως τώρα παρά το δρόμο αυτό και ταμπέλια που τον περιόριζαν, απλώθηκαν ελεύθερα σε μιάν άπειραντη έκταση, λές και σηκώθηκε από μπροστά μας ένα παραπέτασμα, που το άγγιξε κάποιο μαχικό ραβδί.

Ένας μεγάλος ποταμός τριγύριζε κάτω το λόφο που είχαμ' άναβ' και πέρ' από τον ποταμό, οι σκεπές και τα καμπαναριά μιας μεγάλης πολιτείας έφθαναν ως τη μακρινή καμπύλη του ορίζοντα. Στη μέση του ποταμού και 'ς όλο το μήκος μιάς σειράς από προκυμαίτες, σωριάζονταν αναρίθμητα πλοία που, σαν τα δέντρα του λόγου, ανάκατευαν τα κατάρτια τους, τα σχοινιά τους, τα πανιά τους και τις πολύχρωμες σημαίες του, κυματιστές στον άέρα. Ακούγονταν υπόκωφα άγκομαχητά άτμομηχανών, κρότοι σιδηρικών, κλαγγών, σφυριών, κι' άπάνω απ' όλους, οι κρότοι των άμαξών που έτρεχαν εδώ κι' εκεί στις προκυμαίτες.

— Το Μπορντώ! μου είπε ο Βιτάλης. Για ένα παιδί σαν και μένα, που δεν είχε ιδ' ως τώρα παρά φτωχά χωριά και χωροπούλες, το θέαμα ήταν φαντασμαγορικό.

Τα πόδια μου στάθηκαν αυτόματα και τα μάτια μου κοίταζαν μπροστά μου, μακριά, κοντά, όλο γυρα.

Σε λίγο καρφώθηκαν 'ς ένα μέρος: στον ποταμό και στο πλοία που τον έσκέπαζαν. Γιατί εκεί πραγματικώς έβλεπα μια κίνηση μεγάλη, έν' ανακάτωμα, που τόσο περισσότερο μου άρεσε, όσο λιγότερο το καταλάβαινα.

Πλοία, με τα πανιά τους άνοιχτά, άνέβαιναν τον ποταμό, γυρμένα λίγο απ' τη μία μπάντα' άλλα κατέβαιναν' άλλα στέκονταν ακίνητα σά νησιά' άλλα έφερναν βόλτες, χωρίς να βλέπεις τί τάκανε να στριφογυρίζουν έτσι. Ήταν τέλος μερικά, που χωρίς κατάρτια, χωρίς πανιά, μόνο μ' ένα φουγάρο που ξετύλιγε κατά τον ούρανό κουδάρι' από καπνό, έτρεχαν γρήγορα προς κάθε διεύθυνση, αφήνοντας πίσω τους, άπάνω στο

«Τον έκαμαν Ήρωα...» (Σελ. 81, σελ. 6.)

κιτρινωπό νερό, αulάκια από άπρους άρρους.

— Είναι ή ώρα της παλίστροφας, μου είπε ο Βιτάλης, άποκρινόμενος, πριν να τον ρωτήσω, ετίς άπορίες μου. Αυτά τα πλοία που βλέπεις σαν ξεβαμμένα, σά σκουριασμένα, έρχονται από μακρινό ταξίδι, από την άνοιχτή θάλασσα' άλλα βγαίνουν τώρ' από το λιμάνι' εκείνα που βλέπεις στη μέση του ποταμού να κάνουν γύρους, γυρίζουν στις άγκυρές τους σε τρόπο ώστε να βάζουν πλώρη κατά το ρεύμα. Εκείνα που τρέχουν, σκεπασμέν' από σύννεφα καπνού, είναι ρυμουλκά.

Πόσες λέξεις παράξενες για μένα! πόσες καινούργιες ιδέες!

Όταν εφθάσαμε στη γέφυρα, που ένώνει τη Μαστίδη με το Μπορντώ, ο Βιτάλης δεν είχε προφάση να ποικιλή ούτε στο πέμπτο των έρωτήσεων που θα το έκανα.

Σας είπα, ότι σε καμιά από τις πόλεις, που βρεθήκανε ως τώρα στο δρόμο μας, δεν έμεινανε πολύ, γιατί το μικρό μας «δραματολόγιο» τελείωνε γρήγορα και μ'ς άνάγκαζε να ζητούμε καινούργιους θεατές καθεμέρα. Το Μπορντώ όμως είναι μεγάλη πόλη, όπου ή άέντιμη

όμηγυρη' άνανεώνουνταν εύκολα κι' όπου μπορούσαμε να δίνουμε, αλλάζοντας μόνο συνοικία, τρείς-τέσσερες παραστάσεις την ήμέρα, χωρίς να μ'ς φωνάζουν, όπως το πάθαμε στο Καόρ:

— Μά όλο τα ίδια και τα ίδια; Τα είδαμε, φθάνει!

Από το Μπορντώ, θα πηγαίναμε στο Πω. Το δρομολόγιό μας μ'ς άνάγκαζε να περάσουμε τη μεγάλη εκείνη έρημιά που απλώνεται απ' τα περίχωρα του Μπορντώ ως τα Πυρηνάια.

Στην άρχή αυτού του ταξιδιού, έπαθα κάτι τι κωμικό, που έκαμε τον Βιτάλη να γελάσει πολύ και να με κοροϊδεύει άλύπητα 'ς όλο το δρόμο ως το Πω!

Ήταν έπτά-όκτώ μέρες που ξεκινήσαμε από το Μπορντώ και, αφού άκούθηκαμε πρώτα τις όχθες του Γαρούνα, πήραμε το δρόμο του Μόν-ντε-Μαρσάν. Έδώ έπαυαν πιά ταμπέλια και τα λειβάδια κι' άρχιζαν πευκώνες και ρείκια. Λίγο-λίγο τα σπιτία γίνονταν πιο άρηά και πιο φτωχά.

Έπειτα βρεθήκαμε 'ς έν' άπέραντο κάμφο, που απλώνονταν μπροστά μας, όσο έφθανε το βλέμμα, μ' έλαφρούς κυματισμούς. Ούτε δάση εδώ, ούτε πράσινοι άγροί' μακριά μας, μόνο γ'η σταχτιά' και κοντά μας, στους όχθους του δρόμου, λιγιστή χλόη και ρείκια ξερά.

— Είκοσι ως είκοσιπέντε λεύγες θα κάμουμε 'ς αυτή την έρημιά, μου είπε ο Βιτάλης. Κοίταξε μόνο να βασταξουν τα πόδια σου.

Δεν ήταν μονάχα τα πόδια μου που έπερε να βασταξουν, παρά και το κεφάλι μου, κι' ή καρδιά μου. Γιατί όσο περπατούσα στο δρόμο εκείνο, που λές και δεν θα τελειω ποτέ, μ' έκυρίευε μια μελαγχολία άκατανίκητη.

Από τότε, έκαμα πολλά ταξίδια θαλασσινά και πάντα, όσες φορές βρέθηκα στη μέση του Ώκεανού, χωρίς να βλέπω γύρω μου κανένα πανί, ξαναγεννήθηκε μέσα μου ή ίδια άνέκφραστη μελαγχολία, που την πρωτοδοκίμασα 'ς αυτές τις έρημιές.

Περπατούσαμε. Κι' όταν μηχανικά κοιτάζαμε γύρω μας, μ'ς φαίνονταν πώς δεν είχαμε προχωρήσει βήμα, γιατί πάντα το θέαμα ήταν το ίδιο πάντα ή ίδια στακτερή πεδιάδα, ίσια και μονότονη, πάντα ο ίδιος δρόμος, με τη λιγιστή χλόη στους όχθους και τα ξερά ρείκια.

Μόνο κάπου-κάπου περνούσαμε κανένα δάσος μικρό. Μά ούτε αυτά τα δάσκια δεν έφαιδρναν την τοποθεσία, όπως γίνεται συνήθως. Γιατί δεν είχαν παρά πεύκα, που οι κλώνοι τους ήταν κομμένοι ως την κορυφή. Σ' όλο τους τον κορμό έχασκαν βαθιές χαρακιές, καμωμένες [με σκεπάρνι, κι' από τις

κόκκινες αυτές πληγές έσταζε το ρεταίνι τους σαν άσπρα κρυσταλλωμένα δάκρυα. Κι' όταν ο άνεμος περνούσε όρμητικός από τους κουτσουρεμένους κλώνους, έκανε μια μουσική τόσο θρηνώδη, που λές κι' άκουγες την ίδια τη φωνή των δυστυχισμένων εκείνων δένδρων, που κλαίγουνταν για τις πληγές τους.

Ο Βιτάλης μου είχε π'η, ότι ως το βράδυ θα φθάναμε 'ς ένα χωριό, όπου θα μπορούσαμε να κοιμηθούμε. Μ' άρχισε να βραδυάζη, χωρίς να βλέπουμε τίποτα που να μ'ς λήη πώς το χωριό ήταν κοντά' ούτε καλλιεργημένα χωράδια, ούτε ζώα να βόσκουν στο γρασίδι, ούτε καπνό στον άέρα, από τζάκι σπιτιού μακρινού.

Ήμουν κουρασμένος από το δρόμο, — απ' το πρωί σχεδόν δεν είχαμε σταθ'η, — ήμουν άκόμη τσακισμένος από μια κούραση ψυχική... Άχ, δεν θα φαίνονταν λοιπόν ποτέ το πολυπόθητο χωριό στην άκρη του άτέλειωτου εκείνου δρόμου;

Όσο και έν άνοιγα τα μάτια, όσο κι' έν κοίταζα μακριά, δεν έβλεπα παρά την έρημιά, που οι θάμνοι της μαυρολογούσαν τώρα στο σκοτάδι που πλάκωνε.

Η έλπίδα πώς θα φθάναμε σε χωριό πριν νυκτώση, μ'ς είχε κáνη να ταχύνομε το βήμα κι' ο ίδιος ο κύριός μας, έν και συνειδημένος να περπατή ώρες, επιτέλους κουράσθηκε. Κι' είπε να σταθούμε μια στιγμή, να ξεκουρασθούμε, στον όχο του δρόμου.

Εγώ, άντι να καθήσω κοντά του, θέλησα νάναβ'ω 'ς ένα μικρό ύψωμα σπαρτόφυτο, που βρίσκονταν εκεί κοντά στο δρόμο, για να ιδ'ω από κε'πάνου έν φαίνονταν μακριά κανένα φως.

Φώναξα τον Κάπη νάρθ' μαζί μου: ο Κάπης όμως, κουρασμένος, έκαμε κουφό α'υτί.

— Φοβάσαι; με ρώτησε ο Βιτάλης.

Ο λόγος αυτός με φιλοτίμησε και ξεκίνησα μονάχος για το βουναλάκι. Δεν ήθελα να με νομίση ο κύριός μου φοδητάρη, αφού μάλιστα δεν αισθανόμουν τον παραμικρότερο φόβο.

Ως τόσο είχε νυκτώσει. Φεγγάρι δεν ήταν στον ούρανό. Μόνο άστέρια σπινθήριζαν και σκορπούσαν το φως τους στον άέρα, γεμάτο από άτμούς έλαφρούς, που το βλέμμα τους διαπερνούσε.

Καθώς πήγαινα, κοιτάζοντας δεξιά κι' άριστερά, άπάνω και κάτω, παρατήρησα πώς στην άτμόσφαιρα της νύκτας εκείνης, τάντικείμενα έπαιρναν άλλόκοτες μορφές. Έπερε να συλλογιέμαι, για να γνωρίζω τους θάμνους των σπάρτων και προπάντων κάτι δενδράκια, που σήκωναν εδώ κι' εκεί κορμούς στραβούς και κλώνους στριφογυρισμένους. Γιατί από μακριά, αυτοί οι θάμνοι κι' αυτά τα δενδράκια έμοιαζαν με ζωντανά πλάσματα, με όντα' κόσμου φανταστικού.

Ήταν παράξενο, μά με το σκοτάδι, ή έρημη πεδιάδα μεταμορφώνονταν, λές κι' έγέμιζε από φαντάσματα, από υπερφυσικές όπτασιες.

Μου ήλθε ή ιδέα, δεν ξέρω πώς, ότι ένας άλλος στη θέση μου ίσως θα φοβόταν. Δεν ήταν άπίθανο, άρ'ω κι' ο ίδιος ο Βιτάλης με ρώτησε έν φοβόμαι. Ως τόσο εξέτασα τον έαυτό μου και πάλι δεν βρήκα μέσα αυτό το φόβο.

Όσο άνέβαινα την πλαγιά, τα σπάρτα και τα ρείκια γίνονταν πυκνότερα και ψηλότερα. Οι κορυφές τους ξεπερνούσαν συχνά το κεφάλι μου και κάπου-κάπου άναγκαζόμουν να περνώ από κάτω τους.

Όπως δ'ήποτε, δεν άργησα να φθάσω στην κορυφή. Κοίταξα τότε με προσοχή, μά κανένα φως δεν είδα. Το βλέμμα μου χάνονταν στα σκοτάδια. Τίποτ' άλλο από μορφές άπροσδιόριστες, από παράξενες σκιές, από σπάρτα που άπλωναν σε μένα τα κλωνιά τους σαν μακριά εύλύγιστα χέρια, κι' από θάμνους που λές κι' έχόρευαν χειροπιασμένοι.

Άρ'ω δεν έβλεπα τίποτα παρήγορο, άρ'ωγκράσθηκα για νάκούσω τουλάχιστο έναν ήχο, όποιόδ'ήποτε, το μούγκρισμα καμιάς άγελάδας, το γάγισμα κανενός σκύλου.

Τίποτα!

Τότε αισθάνθηκα την πρώτη άνατριχίλα. Η σιωπή της έρημις μ' έτρόμαξε. Φοβούμουν. (Έπεται συνέχεια)

ΣΑΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

[Συνέχεια και τέλος' ίδε σελ. 76.]

Σε κάθε βήμα που προχωρούσε, σε καθ' έμπόδιο που μ' υπεράνθρωπη προσπάθεια νικούσε, συλλογιζόταν με πίκρα πόσο εύκολότερη θάταν ή άνάβαση, έν είχε κι' άλλους μαζί του.

Τρία δ'όκληρα χρόνια πολέμου' έτσι. Κι' επί τέλους, μιάν αύγή, έφθασε στην κορυφή.

Τι Μεγαλειό είδαν τότε τα μάτια του! Τόση άπόλαυση, τόση άνακούφιση αισθάνθηκε σά βρέθηκε τέλος σ'άνοικτον όρίζοντα, σε καθάρην άέρα, που έννοιωσε δύναμη σαν είκοσι χρόνων παλλικάρι ξεκούραστο. Άρχισε άμέσως να φροντίζη για το ύλικό που θα του χρειαζόμυε για το παλατάκι του. Όλη μέρα άκούραστα πελεκούσε πέτρες' το βράδυ ξεκουράζονταν, θαυμάζοντας τ' άστέρια' κι' έλυπούνταν τότε τους πατριώτες του πουταν χωμένοι στο μικρό χωριό.

Λίγο-λίγο όμως ή ώμορφιά του βουνού έπαυσε να του κáνη έξαιρετική έντύπωση, και στη δουλειά δεν είχε πιά την ίδια όρεξη, ίσως από τα γεράματα, ίσως γιατί τον έδασάνιζε ή σκέψη πως οι άλλοι μπορούσαν να ζουν εκεί κάτω, τόσο χάτω. Σ' ένα χρόνο μέσα, είχε έτοιμη όση ξυλεία κι' όση πέτρα του έ-

χρειάζονταν. Άρχισε πιά το σκάψιμο για να θεμελιώση το παλατάκι του. Μά και πού έσκαβε, ή τύχη τώρερε να κóι- τάξη προς το μοναχικό δρόμο του βουνού, εκείνον που με τόσους άγώνες είχε χαράξει. Όλους αυτούς τους άγώνες, όλους τους κινδύνους πουχε περάσει, τους θυμήθηκε τώρα. Και στην άνάμνησή τους δεν μπόρεσε να μ'ην ρωτήση τον έαυτό του, έν ή ώμορφιά του βουνού κι' ο άέρας του ύψους άζιζαν τόσες θυσίες. Θυμήθηκε άκόμα με πόσο πείσμα ύποστήριζαν οι χωρικοί πώς είν' ώραία ή ζωή στο χωριό τους, και μ' άγωνία ξαναρώτησε: «Μ'ην είχαν δίκη;»

Έμεινε κάμποσο συλλογισμένος, κοιτώντας κατά το χωριό. Ύστερα μουρμούρισε:

— Μπορεί να γελάστηκα εγώ... Πρέπει να πεισθ'ω, να βρ'ω την άλήθεια, πριν κτίσω το σπίτι.

Κι' άμέσως, πετώντας απ' το χέρι το τσαπί, άρχισε ένα τρελό τρέξιμο προς το δρόμο. Ως πόσο γρήγορα έφθασε τώρα στο χωριό, — καθήγορος βλέπετε...

Καταλαχνασμένος όπως ήταν απ' το τρέξιμο, βρήκε άρκετή εύχάριστη στην τεμπελιά και την άνάπαυση, και δεν ξανασκοτίσθηκε πιά για βουνό.

Μά στα έξι-επτά χρόνια, οι χωρικοί είχαν αλλάξει. Τους είχε κάμει έντύπωση ή άπόφαση του Γιαννιού να φύγη μόνος του για το βουνό' κι' άρχισαν κι' αυτοί, οι νέοι προπάντων, να βρίσκουν πληκτικό το περιβάλλον του χωριού τους. Πολλές φορές σκέφθηκαν να πάνε κι' αυτοί στο βουνό να κατοικήσουν, μά λιποψυχούσαν στην ιδέα των κόπων που θα χρειαζόνταν ως να φθάσουν. Κι' έτσι τώρα, μόλις άκουσαν από το Γιαννιό πώς ύπάρχει άνοιγμένος δρόμος, πήραν την άπόφαση. Του κακού ο γέρο-Γιαννιός τους φώναζε «μ'ην πάτε' θα μετανήστε». Αυτοί π'ήγαν. Δεν πολυκοπίασαν στην άνάβαση, γιατί όμαλός και απ' τα θεριά καθαρισμένος ήταν ο δρόμος τους. Έπειτα ήταν πολλοί και διασκεδάσαν περπατώντας με διάφορα άστεϊα.

Έτσι στην κορυφή πουχε φθάσει ο Γιαννιός έρείλει π'ο, αυτοί έφθάναν λεβέντες. Κι' έκτισαν την χωροπούλα πουχε όνειρευθ' εκείνος και που δεν άξιώθηκε να την άπολαύση, πέθανε όμως εύχαριστημένος στο μικρό χωριό. Ε. Α.

ΠΕΠΟΙΘΗΣΙΣ (V. Hugo)

Σαν το πουλάκι άς είμαστε, που 'ς' άλαφρό κλαδί για λίγο σταματάει καμιά φορά' νοιώθει να τρέμουν τα κλωνιά κι' άκείνο τραγουδι: ξέρει πώς έχει πάντα δυό φτερά.

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

ΕΝΑ ΜΟΝΟΙΑΣΜΕΝΟ ΣΠΙΤΙ

(Σαν παραμύθι)

Μία φορά κ' έναν καιρό ήταν ένας άνθρωπος που τον λέγανε Χρηστάκης. Είχε μια καλή γυναίκα, και οι δύο τους ζούσανε στο μοναχικό εξοχικό σπιτάκι τους και χαίρονταν την ευτυχία τους, δίχως να τους νοιάζει για πλούτια και για χρόνια.

Ένα βράδυ η γυναίκα του Χρηστάκη είπε στον άντρα της:

— Άντρα μου έχω μια ιδέα. Έχουμε δυο αγελάδες. Τι τις θέλουμε; δεν παίρνεις τη μια να την πουλήσεις στη χώρα; Η άλλη φτάνει για να μας δίνει το γάλα και το βούτυρο που μας χρειάζεται.

— Δίκιο έχεις, είπε ο Χρηστάκης.

Και την άλλη μέρα πήρε την αγελάδα του και κατέβηκε στη χώρα για να την πουλήσει. Μα για την κακή του τύχη, δεν γένηκε αγορά εκείνη τη μέρα κι έτσι ο φτωχός ξαναπήρε, σέρνοντας την αγελάδα του, το δρόμο του σπιτιού του.

Σε κάμποση ώρα ένοιωσε κάποια κούραση και κάθισε λιγάκι να ξεκουραστεί. Βλέπει και περνάει από μπρός του ένας άνθρωπος, που πήγαινε στη χώρα μ' ένα αλογο θρεμμένο και με όλα του τα ξάρτια στην εντέλεια.

«Ο δρόμος είναι μακρύς κ' η νύχτα πλάκωσε, συλλογίστηκε ο Χρηστάκης, κι αύριο θα χρειαστώ να κάνω άλλο τόσο δρόμο, π' αλλιώς κ' εγώ, σέρνοντας την αγελάδα μου. Αχ και να είχα ένα τέτοιο αλογο! Ο,τι μου χρειάζεται ισα-ίσα. Θάμπαινα στο χωριό μου καβάλλα σαν το δήμαρχο».

— Έ! πατριώτη, φώναξε, αλλάζουμε;

Ο ζωέμπορος φάνηκε πρόθυμος, και στο λεπτό ο Χρηστάκης άλλαξε την αγελάδα του με τώμορο το αλογο.

Αμα το καβαλλίκεψε όμως, σαν να το μετάνιωσε λιγάκι. Ήταν περασμένος και βαρύς, βλέπετε, και τ' αλογο ζωηρό και φοβερισμένο. Τσίτωνε ταυτιά του στο παραμικρό και στηλώνουνταν τα πτενά του στην πύλη μικρή πέτρα που τον κτυπούσε στο νύχι.

«Χαμένο χτήμα», συλλογιζότανε, όταν ξάφνα βλέπει ένα χωριάτη που έσπρωχνε μπρός του ένα παχύ θρεφτό γουρούνι, που από το πάχος ή κοιλιά του σερνότανε στο χώμα.

Μια και δυό, ο καλός σου ο Χρηστάκης δίνει τ' αλογο και παίρνει το χοίρο.

Ήταν κερδισμένος βέβαια, μα για την κακή του τύχη, λογάρισε πάλι χωρίς τον ξενόδοχο, δηλαδή το χοίρο. Το γουρούνι ήταν κουρασμένο και δεν ήθελε ούτε να το κουνήσει. Ο Χρηστάκης του μίλησε, το παρακάλεσε, τώρισε. Τίποτα. Τώ-

συρε από το μούτρο, τ' απρωξε από πίσω, το κτύπησε παντού. Χαμένος κόπος.

Δεν ήξερε πιά τι να κάνει, όταν περνάει μπρός του μια γρήουλα, σέρνοντας μια γίδα πηδηχτή, που σου μάγεψε τα μάτια με τα τρελλά παιγνίδια της.

— Να τι μου χρειάζεται, φώναξε ο Χρηστάκης. Καλύτερα μια κατσίκια ευθυμη και πηδηχτή παρά αυτό το βρώμικο και ήλιθιο γουρούνι.

Και με μιās κάνει τράμπα το γουρούνι του με την κατσίκια.

Πήραν το δρόμο για το σπίτι. Η κατσίκια τραβούσε τον Χρηστάκη, που γελούσε με τις τρέλλες της. Μα δεν είχε πιά τα νειάτα του και σε μισή ώρα, τα πόδια του κοπήκανε.

— Α στο καλό, φώναξε λαχανιασμένος. Ποιος θα με γλυτώσει απ' αυτό το διαβολόπουλο;

— Αν θέλεις, πατριώτη, τα σιάζουμε, του λέει ένας χωριάτης, περαστικός εκείνη την ώρα. Κοίταξε αυτή τη χήνα που κρατώ. Θα είναι παχιά. Καλύτερα βέβαια αξίζει παρά η τρελλοκατσίκια σου.

— Αλλάζουμε, λέει ο Χρηστάκης. Και αλλάζει την κατσίκια με τη χήνα.

Μα η χήνα ήταν κακός σύντροφος. Μόλις ένοιωσε πως τη σήκωσαν από τη γη, άρχισε να τσιμπά με τη μύτη της, να χτυπά τα φτερά της. Δεν ήθελε να πάει μαζί. Ο Χρηστάκης κατακουράστηκε και στο πρώτο κτήμα που βρήκε μπροστά του, άλλαξε τη χήνα του μ' ένα ωμόροφο κόκορα. Τώρα ήταν ευχαριστημένος.

Μόνο που η νύχτα σίμωνε, κι' ο Χρηστάκης που είχε βγεί με την αυγή στο δρόμο, βρίσκονταν τώρα νηστικός κι' απένταρος. Ο δρόμος ήτανε πολλός ακόμα κι' ο κακομοίρης ένοιωσε την κοιλιά του να του παίζει λογιών λογιών λαλούμενα. Έπρεπε να πάρει μια απόφαση, κι' ο φτωχός ο Χρηστάκης, στην πρώτη ταβέρνα που βρήκε, πούλησε τον πετεινό ένα τ' αλλήλο και τώραγε όλο γιατί πεινούσε τρομερά.

— Το κάτω-κάτω, είπε, τί θα με ωφελοῦσε ν' αχω ένα πετεινό κι' εγώ να πεθάνω από την πείνα;

Άρχισε να ζυγώνει στο σπίτι του και τότε μόλις κατάλαβε σε τί χάλια γύριζε απ' το ταξίδι.

Πρίν ν' αμύρ σπίτι του, σταμάτησε στην πόρτα ενός γειτόνου του, του μαστρο-Πέτρου του Ψαρρή και του διηγήθηκε με το ν' και με το σίγμα, ό,τι του συνέβη.

— Ωραία δουλειά έκανες γείτονα, του λέει ο μαστρο-Πέτρος να δούμε όμως πως θα το πάρει και η γυναίκα σου.

— Μπα, είπε ο Χρηστάκης, η γυναίκα μου είναι τόσο καλή που δε θα πη ούτε λέξη.

(Έπεται το τέλος)

Σ. ΜΑΥΡΙΑΝΣ

Η ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΝΗΣΟΣ

(Μυθιστόρημα υπό ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΣΤ'. (Συνέχεια)

— Σαν ένα μεγάλο έγκληματιά βέβαια συμπλήρωσε ο πλοίαρχος Νέμος, που στα χείλη του φάνηκε πάλι ένα χαμόγελο περιφρονητικό. Ναι, σαν ένα αντίκτυπο, έναν έχθρο της ανθρωπότητας. Ο μηχανικός δεν αποκρίθηκε.

— Λοιπόν; δεν είν' έτσι;

— Δεν θα κρίνω εγώ τον πλοίαρχο Νέμο, αποκρίθηκε ο Κύρος Σμίθ, τουλάχιστο για την περασμένη του ζωή. Άγνοω, όπως όλος ο κόσμος, ποια ήταν τα έλαττήρια αυτής της ανταρσίας και δεν μπορώ να κρίνω τα αποτελέσματα χωρίς να γνωρίζω τα αίτια. Εκείνο μόνο που γνωρίζω είναι, ότι ένα ευεργετικό χέρι ήταν απλωμένο διαρκώς απάνω μας, από τη στιγμή που φθάσαμε στην νήσο Λίγκολν, ότι όλοι χρωστούμε τη ζωή μας 'ς έναν άνθρωπο καλό, αγαθό, δυνατό, κι' ότι ο καλός αυτός άνθρωπος είστε σείς, πλοίαρχε Νέμο!

— Ναι, εγώ είμαι! αποκρίθηκε ήτταχα ο πλοίαρχος. Ο Κύρος Σμίθ κι' ο Γεδεών Σπίλετ είχαν σηκωθεί. Οι σύντροφοί τους είχαν πλησιάσει. Κι' η ευγνωμοσύνη που ξεχείλιζε απ' τις καρδιές τους, θα φανερώονταν τώρα με κινήματα και με λόγια...

Αλλά ο πλοίαρχος Νέμος τους έσταμάτησε μ' ένα νεύμα και, με φωνή πιο συγγινωμένη βέβαια απ' όσο ήθελε, τους είπε:

— Αφού πρώτα μάκούστε!

Τότε, με λίγα λόγια, καθαρά και βιαστικά, τους διηγήθηκε ολόκληρη τη ζωή του. (*)

Σύντομη ήταν η ομιλία του κι' όμως αναγκάστηκε να συγκεντρώσει όση δύναμη του έμενε, για να την αποτελειώσει. Ήταν φανερό πως επάλευε με μια μεγάλη εξάντληση, που του κάκου προσπαθούσε να τη νικήσει. Πολλές φορές ο Κύρος Σμίθ του επρότεινε να διακόψει για να ξεκουραστεί, μα κείνος κουνούσε το κεφάλι σαν άνθρωπος που ή έπαυσιον δεν του άνηκει, κι' όταν ο ρεπόρτερ του έπρόσφερε τις περιποιήσεις του:

— Περίτρε, του αποκρίθηκε, οι ώρες μου είναι μετρημένες.

Ο λεγόμενος πλοίαρχος Νέμος ήταν κάποιος Ίνδος πρίγκηπας Δακκάρ, γιός ενός μαχαραγιά της ανεξάρ-

(*) Η ιστορία του Πλοίαρχου Νέμου δημοσιεύθηκε πραγματικώς με τον τίτλο «Είκοσι χιλιάδες λεύγες κάτω από τις θάλασσες». Έδω λοιπόν έχει τη θέση της ή ίδια παρατήρηση που έγινε και στην ιστορία του «Αυτογνώστη» για την άσχημη μερικώς χρονολογία. Οι αναγνώστες δε κοιτάζουν τη σημείωση που δημοσιεύθηκε τότε. (Διάπλ. 1918, φυλλ. 12, σελ. 98, στ' γ')

της τότε χώρας Μουντελκούντ κι' ανεφίς του ήρωα της Ίνδης Τίμπο-Σαίμπ. Ο πατέρας του, από δέκα χρόνων παιδί, τον έστειλε στην Ευρώπη, για να λάβει εκεί μια τελεία ανατροφή και πάντα με την ελπίδα πως θα μπορούσε μια μέρα να πολεμήσει, με ίσα όπλα, εκείνους που έπιεζαν την πατρίδα του.

Από τα δέκα ως τα τριάντα του χρόνια, ο πρίγκηπας Δακκάρ, θαυμάσια προικισμένος από τη φύση, μεγάλος στο νοῦ και στην καρδιά, έμαθε ένα σωρό πράγματα κι' έσπούδασε κατάβαθα επιστήμη, φιλολογία και τέχνη.

Ο πρίγκηπας Δακκάρ ταξίδεψε εδω την Ευρώπη. Η καταγωγή του κι' η περιουσία του τον έκαναν περιζήτητο, αλλά οι μαγνήτες του κόσμου, διασκεδάσεις και παραλυσίες, δεν τον έτράβηξαν ποτέ. Νέος κι' ώμορφος, έμεινε πρόθυμος, σοβαρός, έγκρατος, με τη δίψα πάντα της σπουδής και μ' έν' αμείλικτο αίσθημα στην καρδιά.

Γιατί ο πρίγκηπας Δακκάρ μισούσε. Μισούσε τη μόνη χώρα όπου δεν θέλησε ποτέ να πατήσει το πόδι του, μολονότι εκεί τον περίμενε η φιλικότερη υποδοχή: Μισούσε την Αγγλία και τόσο περισσότερο, όσο, σε πολλά πράγματα, την εθαύμαζε.

Έτσι ο Ίνδος αυτός εκκλινε μέσα του όλο το μίσος της φυλής, το άγριο μίσος που αισθάνεται ο νικημένος για τον νικητή. Ποτέ του δεν συχώρεσε την επιδρομή του ξένου. Μεγαλωμένος με ιδέες επανορθώσεως κι' εκδικήσεως, μη συλλογιζόμενος άλλο στον κόσμο παρά την ποιητική του πατρίδα, που την έδεναν αγγλικές αλυσίδες, ο πρίγκηπας αυτός, από την ήρωική οικογένεια του Τίμπο-Σαίμπ, δεν θέλησε να πατήσει ποτέ στην καταραμένη γι' αυτόν Αγγλία, που είχε υποδουλώσει την αγαπημένη του Ίνδια.

Ο πρίγκηπας Δακκάρ είχε γίνει καλλιτέχνης που βρίσκει στα θαύματα των Τεχνών την ευγενικότερη απόλαυση, σ' ό,τι κανένα μυστήριο της Επιστήμης δεν του είναι ξένο και πολιτικός μορφωμένος μέσα στις Ευρωπαϊκές αλές. Στα μάτια εκείνων που τον παρατηρούσαν επιπόλαια, φαινόταν ίσως σαν ένας από τους κοσμοπολίτες εκεί-

νους, που θέλουν να τα μαθαίνουν όλα μα που δεν έννοούν να φοραστούν σε τίποτα ή σαν ένας από τους τετράπλους εκείνους περιηγητές, που γυρίζουν ολόεναν τον κόσμο χωρίς νάνηκουν σε πατρίδα.

Τίποτε απ' αυτά! Ο καλλιτέχνης αυτός, ο σοφός, ο πολιτικός, είχε μείνει κατάβαθα Ίνδος. Η μόνη του ελπίδα, ο μόνος του πόθος ήταν να μπορέσει μια μέρα να εκδικήσει την πατρίδα του, να διώξει τον ξένο, να της ξαναδώσει την ελευθερία, την ανεξαρτησία.

Έτσι ο πρίγκηπας Δακκάρ έγυρισε στο Μουντελκούντ το 1849. Παντρεύθηκε με μια Ίνδιαννα, από αριστοκρατική οικογένεια, που κι' αυτής η καρδιά αιμάτωνε για τις συμφορές της πατρίδας. Έκαμε δυο παιδιά, που τα έλάτρευε. Η οικογενειακή όμως ευτυχία δεν τον έκαμε να ξεχάσει τη σκληριότητα των Ίνδων. Έπεριμένε την ευκαιρία. Παρουσίασθηκε.

Ο αγγλικός ζυγός είχε αρχίσει, φαίνεται, να καταθλίβει πάρα πολύ τους Ίνδους. Ο πρίγκηπας Δακκάρ έπηγε με το μέρος των δυσαρτετημένων. Κατόρθωσε να τους μεταδώσει όλο το μίσος που έχοχλαζε μέσα του έναντιον του ξένου. Τριγύρισε όχι μόνο τις ανεξάρτητες ακόμα χώρες της Ίνδικης, αλλά κι' εκείνες που τις κυβερνούσαν Άγγλοι. Ξαναθύμισε τις μεγάλες ημέρες του Τίμπο-Σαίμπ, που έπεσε ήρωικά στο Σεριγκαπατάμ, υπερασπιζόμενος την πατρίδα του.

Το 1857 η μεγάλη επανάσταση ξέσπασε. Ο πρίγκηπας Δακκάρ έγεινε η ψυχή της. Αυτός την διοργάνωσε. Πλούτη, ικανότητα, όλα ταφίερωσε 'ς αυτή! Πολέμησε στην πρώτη γραμμή. Κινδύνευσε την ζωή του σαν τον τελευταίο από τους γενναίους εκείνους, που σηκώθηκαν για να

ελευθερώσουν την πατρίδα πληγώθηκε δέκα φορές σε είκοσι μάχες, μα δεν μπόρεσε να βρή τον ένδοξο θάνατο, όταν κι' οι τελευταίοι στρατιώτες της Ανεξαρτησίας έπεσαν από σφαίρες αγγλικές. Ποτέ η κυριαρχία της Αγγλίας στην Ίνδικη δεν ένκινδυνευσε σοβαρώτερα κι' αν, όπως είχαν ελπίζει, οι επαναστάτες λάβαιναν βοήθεια απέξω, ή Ασία θα ελευθερώνονταν για πάντα από τη βρετανική επιρροή.

Τόνομα του πρίγκηπα Δακκάρ έγεινε τότε διάσημο. Ο ήρωας που το έφερε, δεν κρύφθηκε παρά πολέμησε φανερά. Το κεφάλι του επικηρύχθηκε, κι' αν δεν βρέθηκε προδότης για να το παραδώσει και να πάρει τη μεγάλη αμοιβή, ο πατέρας του, ή μητέρα του, ή γυναίκα του, τα παιδιά του πληρώσαν γι' αυτόν, πριν μάθουν ακόμα τους κινδύνους που

έξ αιτίας του έτρεχαν...

«Πλοίαρχε Νέμο, μ' ας εξηγήσετε...» (Σελ. 77, στ. α')

Ακόμη μια φορά, το Δίκιο νικήθηκε από τη Δύναμη. Αλλά ο πολιτισμός δεν υποχωρεί ποτέ και φαίνεται πως παίρνει όλα τα δικαιώματα από την ανία. Οι επαναστάτες νικήθηκαν κι' η χώρα των Μαχαραγιάδων έπεσε πάλι στην εξουσία της Αγγλίας, πιο καταθλιπτική κι' από πρώτα.

Ο πρίγκηπας Δακκάρ, που δεν μπόρεσε να σκοτωθεί, γύρισε στα βουνά του Μουντελκούντ. Εκεί, ολόμοναχος τώρα, αισθάνθηκε απέχθεια κι' αηδία για κάθε τι ανθρώπινο. Κι' αυτό το όνομα άνθρωπος του έκανε φρίκη. Έμισε τον πολιτισμένο κόσμο, αποφάσισε να τον εγκαταλείψει για πάντα, έμάζεψε τα λείψανα της περιουσίας του, πήρε μαζί του καμιά είκοσάρια από τους πιστούς του συντρό-

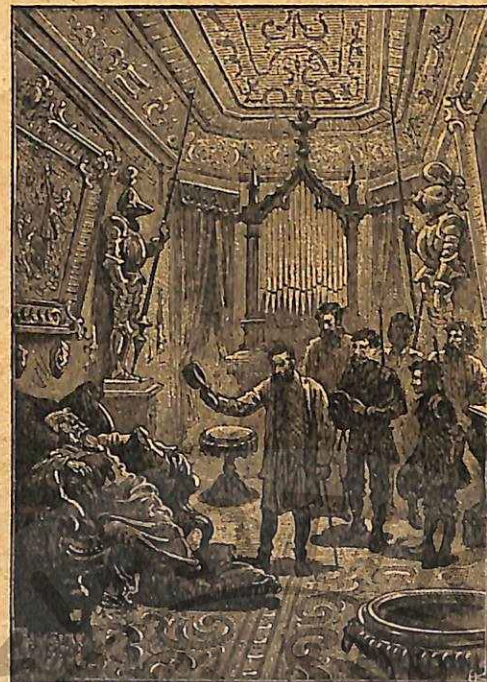
φους και μια μέρα χάθηκαν όλοι.

Πού είχε πάει λοιπόν ο πρίγκηπας Δακκάρ να βρή την ανεξαρτησία, που ο κατοικημένος κόσμος του την αρνήθηκε; Κάτω απ' τα νερά, στα βάθη της θάλασσας, εκεί όπου κανένας δεν μπορούσε να τον ακολουθήσει!

Τον πολέμιστή είχε διαδεχθεί ο σοφός. Κάποιος έρημονησι του Ειρηνικού του έχρησίμευσε για να στηση το ναυπηγείο του, και κεί ένα υποβρύχιο κατασκευάστηκε κατά

τά σχέδιά του. Με τρόπους, που μια μέρα θα γνωστούν, χρησιμοποίησε την ακαταμέτρητη μηχανική δύναμη του ηλεκτρισμού και μπόρεσε να δώσει, με τον ηλεκτρισμό μόνο, στο πλοίο του, την κινητική, τη φωτιστική και τη θερμαντική δύναμη που χρειαζούνταν. Η θάλασσα με τους ανεξάντλητους θησαυρούς της, με τα πελώρια μαστοφόρα της, με τα φύκια της, με ό,τι είχε αυτή αλλά και με ό,τι οι άνθρωποι είχαν χάσει εκεί-μέσα, — ή θάλασσα έπαρκουσε με το παραπάνω στις ανάγκες του πρίγκηπα και των συντρόφων του. Κι' αυτό ήταν η εκπλήρωση του πιο μεγάλου του πόθου, γιατί δεν ήθελε να έχη καμιά επικοινωνία με τη γη, με τον κόσμο. Ονόμασε το υποβρύχιο του Ν α υ τ ί λ ο, ονομάστηκε ο ίδιος Π λ ο ι α ρ χ ο ς Ν έ μ ο ς και χάθηκε στα βάθη των θαλασσών.

(Έπεται συνέχεια)

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Η ΠΕΤΑΛΟΥΔΑ

Πεταλούδιτσα άθροιστη, το φως σαν ελχ' άναψει από τη λάμψη έκύλισε κι' έπεσε στο γυαλί. Μόλις κάποιον φτερούγισμα άκουσα, —κι' είχε κάψει ή φλόγα ή άνίκητη την ώμορφη ψυχή!

Εθνομικός Θριάμβος

ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Ο ήλιος παίρνει να δύση, και τα βουνά, καθένα με τη σειρά του, φωτίζονται από τα χρώματα που χύνει γύρω, κι' ή θάλασσα με τη σειρά της σκιάζει τα γαλανά της νερά.

Ξάφνου ο ουρανός αρχινάει να συννεφιάζει κι' ή θάλασσα να μουγκρίζει λυπητερά. Τα πουλιά άγάλια άγάλια σηκώνουν τα φτερούγια τους και πετούν και χάνονται στον αϊθέρα, αρχινάει να βρέχει σιγαλά, και κατόπιν ένας κατακλυσμός πιάνει κι' οι άκτίνες του ήλιου όλο γέρνουνε. Ο τοσπάνης μαζεύει τα πρόβατά του με άγριες φωνες κοντά στη μάντρα, και τα παιδιά που παίζουν στο χορτάρι, τρέχουν στα σπίτια τους γύρω στη φωτιά.

Μι' άγριάδα έπλώνεται σ' όλο τον τόπο και πανικός πιάνει τα ζώα με τα άτελείωτα άστροπελέκια. Μέσα σ' αυτό το χαλασμό και στα κύματα που σηκώνονται σαν άγρια βουνά και χτυπούνε τα βράχια στην άκρογιαλιά, μία βαρκόουλα μόνο έρμη φαινεται παράμερα, κουκουλωμένη στα κύματα κι' ένας στεναγμός, άκούγεται, ο στεναγμός του ξενιτεμένου κ' άποστεμένου βαρκόη.

«Αχ! γλυκειά πατρίδα, θά σέ ξαναϊδω πιά ποτέ;»

Φαληρική Αύρα

ΗΛΙΟΣ ΚΑΙ ΝΕΦΗ

«Ηλιε, τί κάνεις; πρόφτασε. Τα νέφη να διαλύσες, Μι' τί χροσές άκτίδες σου. Να μάς ξαναφωτίσεις!»

Ευέ σου, «Ηλιε, νίκησες! Τα σύννεφα διέλυσες, Τώρα πουλάκια κελαϊδούν. Κι' όλο βομβούν μελισσες.

Γέρω-Δήμος

ΤΑ ΧΑΜΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΑ

«Η τιμιότης και ή άξιοπρέπεια συγκινούν περισσότερο όταν άπαγγώνται στην κατώτερη τάξη και στην νεαρή ήλικη. Κάποιος «Αγγλος ευγενής, ενώ περπατούσε σ' ένα πεζοδρομίο, άπάντησε ένα παιδί που φαινότανταν πως γύρευε χαμένο πράγμα κ' έλάλει.

—Τι έχεις; το όωτ' ό «Αγγλος.

—Αχ, κύριε, άπαντά το παιδί, έχασα τα χρήματα που μου έδωσε ή μητέρα μου γ' αγοράς γάλα.

—Καλά, παιδί μου, το δυστύχημα έπανορθώνεται. Νά, πάρε άλλα χρήματα γ' αγοράς γάλα και μίην κλαίς πιά.

Αφού είπε αυτά ό «Αγγλος, άπομακρύνθηκε.

Αλλά μόλις έκανε πενήντα βήματα, τον έφθασε το παιδί και του είπε με χαρά:

—Κύριε, ήδρα τα χαμένα χρήματα. Πάρε τα δικά σας.

—Μπαράβ, παιδί μου, του είπε ό «Αγγλος, δέν θέλεις έλεημοσύνη. Διατήρησε πάντοτε αυτή την τιμιότητα, την λεπτή και υπερέφανη, που θά σέ τιμήση.

[M. Guyau]

Γιώτας

Η ΒΡΥΣΗ

Το γάργαρο νεράκι, που 'ναι σαν τον καθρέφτη, γοργά κυλάει και πέφτει, μέσα στη χλωρασιά.

Και πάντα τραγουδάει άρμονικά τραγούδι και τώμορφο λουλούδι, μέσα στη δροσιά.

Και σέ δενδρί από κάτω διαβάτης κουρασμένος κάθεται ξαπλωμένος και βρίσκει άναψυχή.

Και το νερό, που τρέχει, δροσίζει την καρδιά του κι' ευφραίνει του διαβάτου την άχαρη ψυχή.

Ολιμμένη Ψυχή

Ο ΕΞΥΠΝΟΣ ΓΕΡΟΣ

«Ένας γέρος βρήκε ένα σελλίτι στο δρόμο.

«Ένας άλλος, που τον είδε να σηκώνη: το σελλίτι, του το ζήτησε λέγοντας:

— «Δός μου το σελλίτι, γιατί είναι δικό μου. Τώχασα σήμερα το πρωί.

— Είχε καμμία τρύπα το δικό σου;» τον ρώτησε ό γέρος.

— «Ναι, είχε!» του άπάντησε ό άλλος.

— «Τότε το σελλίτι αυτό δέν είναι δικό σου, γιά κοίτα το, αυτό δέν έχει καμμία τρύπα».

(Απ' το «Αγγλικό».)

Αύτοκράτειρα του Βυζαντίου

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΩΝ ΜΟΥΡΛΩΝ

Την Κυριακή, έπηγα στο σπίτι ενός φίλου μου, που είχε διασκεδάσει.

Εμπαιναν κύριοι, κυρίες, παιδιά κι' ή μητέρα του φίλου μου έκανε τις συστάσεις.

Μεταξύ των άλλων, ήλθε κι' ένας νέος ως τριάντα χρονών, που το έξωτερικό του και το φέροσμά του τον έδειχναν ευγενικό και φρονιμάτατο. Φαντασθήτε λοιπόν την έκπληξή μας, όταν άκούσαμε την οικοδέσποινα να τον συγιστ' με σοβαρότητα και επισημότητα, έτσι:

— «Ο κύριος Β., πρόεδρος των Μουρλών!»

Δέν ξέραμε τί να πούμε, πως να φερθούμε... Έπιτέλους, άμα ή μητέρα του φίλου μας είδε την έκπληξή μας, μάς έξηγήσε:

Μου ρά είναι ένα χωριό της Πελοποννήσου. Κι' ο νέος εκείνος ήταν άπλουστάτα πρόεδρος της Κοινότητος των Μουρλών.

Φίδρο του Λεβάντε

ΗΤΑΝ ΓΡΑΦΤΟ ΤΟΥ

«Επήγαινα πρωί-πρωί στο σχολείο. Έξαφνα, μπροστά μου, ένα σπουργιτάκι πέφτει άπ' τη φωλιά του. Είναι μικρό, δέν έχει πτερά. Τσίου! τσίου! φωνάζει, σαν να μου λέη: «Βοήθα με, είμαι μικρό άπρόσεκτο, ήθελα να ιδω τί είναι κάτω άπ' τη φωλιά μου και έπεσα. Λυπήσου με, μή με βασανίσες.

Ναι, καλό μου πουλάκι, θά σέ πάρω στο σπίτι μου, είσαι μικρούλι, έφυγες άπ' τη μαννούλα σου και θά πεθάνης από το κρύο. Έλα με μένα, θά σέ περιποιηθώ να μεγαλώσεις κι' ύστερα θά σ' άφωσώ νάβρης τη μαννούλα σου.

Τό περιποιηθήκα τόσο που έ-ξησε. Κανείς δέν έπίστευε πως θά ζήση τόσο μικρό σπουργιτάκι. Δέν τούκλεισα ποτέ το κλουβί. Έ-πήγαινε έξω και γύριζε πάλι. Μά μία μέρα βγήκε άπ' το κλουβί γιά να πάρη λίγα ψυχουλάκια από χάμου. Έξαφνα ένα τσίου δυνατό, σαν ένα «ώχ» βγήκε άπ' την καρδούλα του. Τό έρημο σπουργιτάκι ήταν νεκρό. Κάποιος το πάτησε.

Γυθειωτάκι

ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΑΤΕ

«Ο Αύγουστος κι' ό Αννίβας Καράσο ήτανε τώρα πολύ μακριά από τη φτώχεια της παιδικής τους ζωής, γιατί οι άξίες τους τους είχαν δώσει τη δόξα και τα πλούτη.

«Ο ένας άπ' αυτούς, ό Αύγουστος, περιφρονώντας την ταπεινή καταγωγή του, ζούσε μία ζωή έπιδεικτική και συναναστρέφονταν μόνο μ' άνθρώπους ευγενείς και βαθύπλουτους. «Ο Αννίβας όμως έκρυβε μέσα του μία καρδιά άνοιχτή σ' όλους, στους πιδ φτωχούς όπως και στους πιδ πλούσιους.

«Ο άδελφός του τούκανε γι' αυτό παρατήρηση μία μέρα, και μιλώντας ό φαντασμένος περιφρανούσαν τόσο πολύ, που δέν παρατήρησε πως ό Αννίβας είχε πάρει ένα φύλλο χαρτί και κίονοντας πως άκούει προσεχτικά, έσχεδιάζε.

—Τί κάνεις εκεί; του λέει στο τέλος.

—Ω άδελφέ μου, άπάντησε ό Αννίβας, χαράζω στο φύλλο τούτο το χαρτί την εικόνα, που έπρεπε να γυροεινά να μένη στα βάθη των

δυο καρδιών μας, και να την συμπαθητικώς σ' όλους ανθρώπους της τάξης εκείνου που είμαστε.

Κι' έδειξε στον άδελφό του πορτραίτο ενός ράφτη, και του πάλιν στο τραπέζι της δουλειάς του σταυροπόδι, με τον Σύνδρομότην, άμα τον δια- του.

(M. Guyau)

ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΩΝ

«Ο μπαμπάς: — «Έβαλες Νίκο, να καθήσης μέσα;» «Ο Νίκος: — «Οχι, μπαμπά, θά παπούτσιά μου βγώ έξω.

Εστάλη υπό του

«Ο Τίκης, πηγαίνοντας ζόρι στον οδοντοίατρό:

—Αχ πόσ' ήθελα νάμαι.

—Γιατί; τον ρωτ' ή μητέρα.

—Γιατί τού χτενιού δέν νάνε ποτέ τα δόντια...

Εστάλη από το Φίδρο του

«Ο Κουφιροκεφαλάκης ύπο έστιατορίου.

—Δέν μου λές, γκαρσόν, φέρε το γεύμα των τεσσάρων.

—Μιά δραχμή, κύριε!

Εστάλη υπό της Λύρας του

—Τάκη, ό μπαμπάς σου άριστερός;

—Πώς το ξέρεις;

—Γιατί όλο το δεξί σου μάτι βλέπω πρισιμένο.

Εστάλη υπό του Έλεως

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

(Ο συνοδευών την λύση με 10 πόντους δίνει 25 πόντους στο συνολικό σκορ.)

α.) Πάγγινον

Εστάλη υπό τ. Βαρβαρομάχου

ΑΣ

ΔΑΝ ΔΙ ΠΙΣ

ΑΣ ΧΙ Ε ΠΥ

ΚΡΟ ΒΟ ΘΩΝ

ΤΑ

Πέντε όφεις.

β.) Γρύφος

Εστάλη υπό του Μι

γ.) Διά τούς Γαλλομαχ

Εστάλη υπό του Ζιζαν

δ.) Νάναγνοσθί το Φωνηεν

Εστάλη υπό του Φύλλο

α.) Φίλοις βοήθει. — β. μα (καίμΕΝΗ Μαρία...) Vous qui êtes heureux les affligés.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919.

«Αθήναι, 35 δόδος Εβρουαρίου 1919. «Αθήναι, 35 δόδος Ε

